

Tredje omgang

Spørsmål 1

Den tyske geografen og oppdagelsesreisende Ferdinand von Richthofen (1833-1905), onkelen til Manfred von Richthofen, var lærer for den svenske oppdagelsesreisende Sven Hedin.

Han er imidlertid mest kjent for å ha navngitt **hvilket gammelt handelsnettverk** som knyttet sammen Øst- og Vest-Asia?

Spørsmål 2

Hvilken NRK-journalist ga i 2021 ut biografien *Vinnerhjerte: Historien om Marit Bjørgen*?

Vedkommende har selv vunnet gull i junior-NM i langrenn.

Spørsmål 3

Hvilket firma ble stiftet i 1862 av en mann med samme etternavn, og ble raskt en av de største produsentene av togvogner i USA? Navnet forbindes særlig med en klasse sovevogner, og på det meste overnattet omtrent 26 millioner mennesker i slike hvert år – firmaet ble av den grunn kalt «verdens største hotell». Det gikk dårligere etter andre verdenskrig, som en følge av mer trafikk på veiene og i lufta, og i 1968 ble firmaet slått konkurs.

Spørsmål 4

Hva heter mannen (1797-1858) som regnes som en av de tidligste geologene i Norge, og en «oppdager» av Jotunheimen? I 1844 forsøkte han å bestige Galdhøpiggen uten å lykkes. Han besteg imidlertid et 2 355 meter høyt fjell som ligger rett ved dagens sti mellom Spiterstulen og Galdhøpiggen, og denne toppen bærer nå hans navn. Vedkommende var for øvrig venn av Niels Henrik Abel, og da denne døde, tilbød han å gifte seg med Abels etterlatte forlovede, selv om de aldri hadde møtt hverandre. Hun aksepterte tilbudet.

Spørsmål 5

Hva er den nest største gnageren i Nord-Amerika, etter den amerikanske beveren? Arten, *Erethizon dorsatum*, har antibiotika i huden, og man tror dette er utviklet for å hindre eventuelle infeksjoner i sår fra fallpåførte stikkskader. Arts- eller familienavn godkjennes.

Spørsmål 6

Hvilken sjanger fra Mauritius og Réunion kombinerer musikk, historiefortelling og dans, og er oppført på UNESCOs liste over immateriell kulturarv? Navnet deles med et kjent, japansk selskap.

Spørsmål 7

Hvilken kvinne ble i 2014 den andre kvinnen til å ha vunnet prisen som beste kvinnelige skuespiller i alle de tre store filmfestivalene, Berlin, Cannes og Venezia? Hun vant disse prisene for filmene *The Hours*, *Maps to the Stars*, og *Far from Heaven*, og hun har senere også vunnet en Oscar som beste kvinnelige skuespiller. Vi er ute etter navnet hun bruker profesjonelt.

Spørsmål 8

Hvilken *Looney Tunes/Merrie Melodies*-figur er stort sett altetende, har notorisk kort lunte, men lar seg likevel roe ned av musikk såfremt denne ikke inneholder sekkepipeelementer?

Spørsmål 9

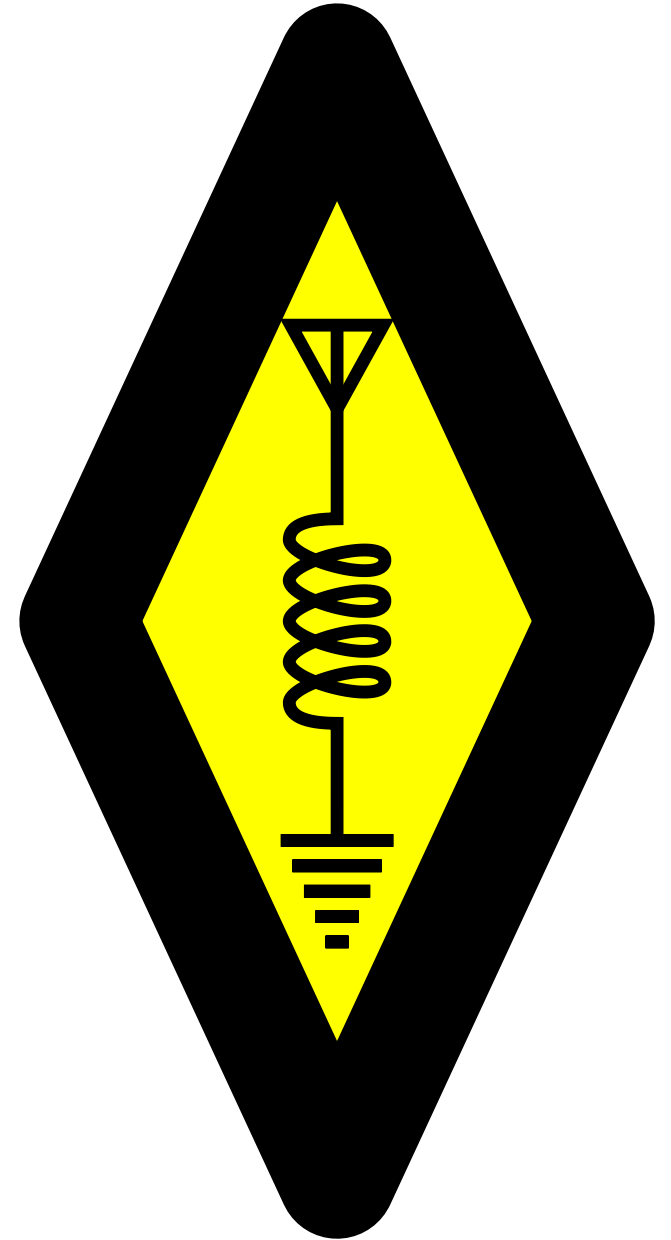
Det danske selskapet som tidligere var kjent som DONG Energy har siden 2017 vært oppkalt etter en vitenskapsmann. **Hva er dagens navn** på det som er Danmarks største energiselskap?

Spørsmål 10

Hva var navnet på det gamle ritualet hos inkaene som typisk inkluderte ofring av barn? Formålet med ofringen er tolket som at inkaene ønsket å sende de beste menneskene til gudene for å velgjøre dem, og det var derfor viktig at de valgte ofrene fremsto som perfekte og urørte.

Spørsmål 11

Dette er det internasjonale symbolet for
hva slags hobby eller aktivitet?

Spørsmål 12

Hvilken dansk sølvsmed og designer er kjent for sine ikoniske trefigurer, ofte med dyr som motiv?

Spørsmål 13

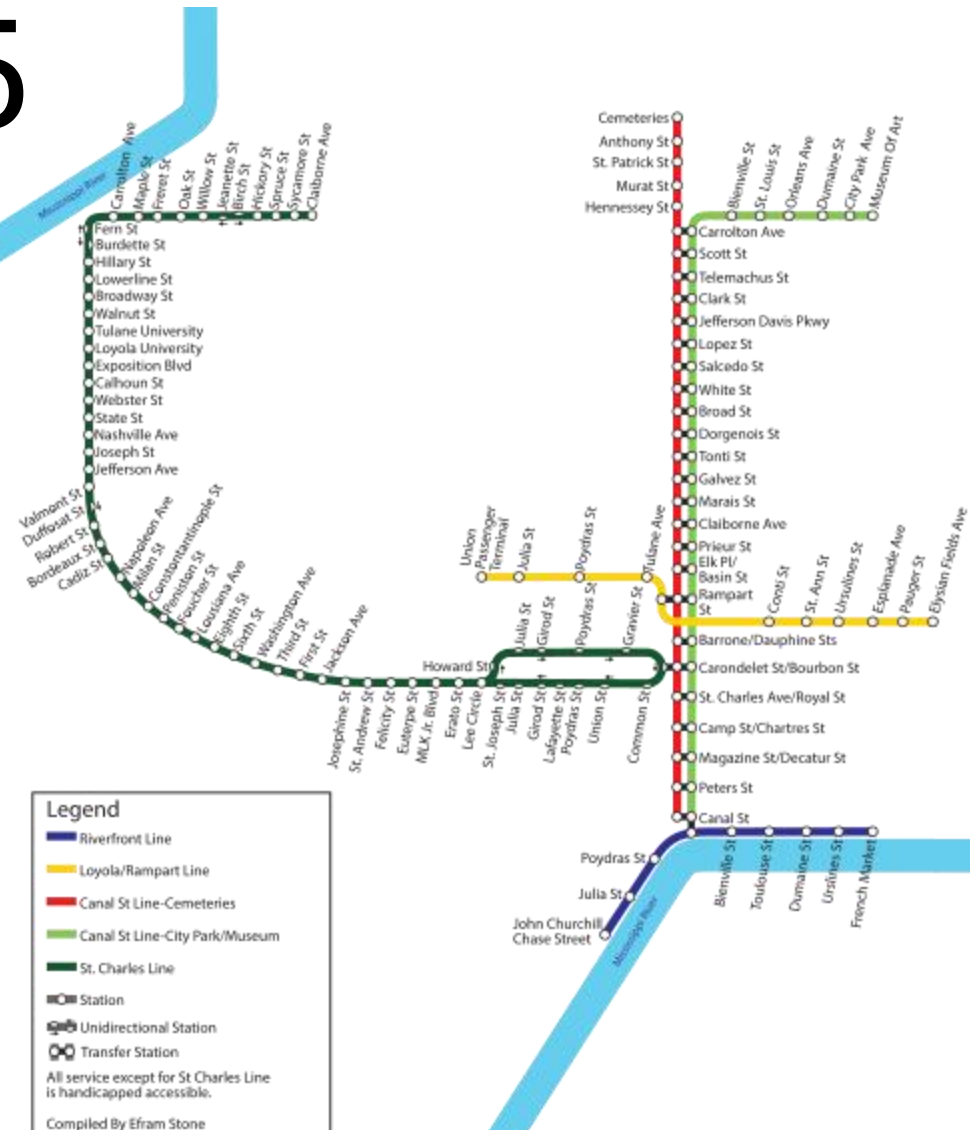
For mennesker kan for mye eller for lite produksjon **av hva** kalles henholdsvis hyperhidrose og anhidrose? Førstnevnte kan være et sosialt problem, mens det sistnevnte kan være direkte farlig i varme omgivelser.

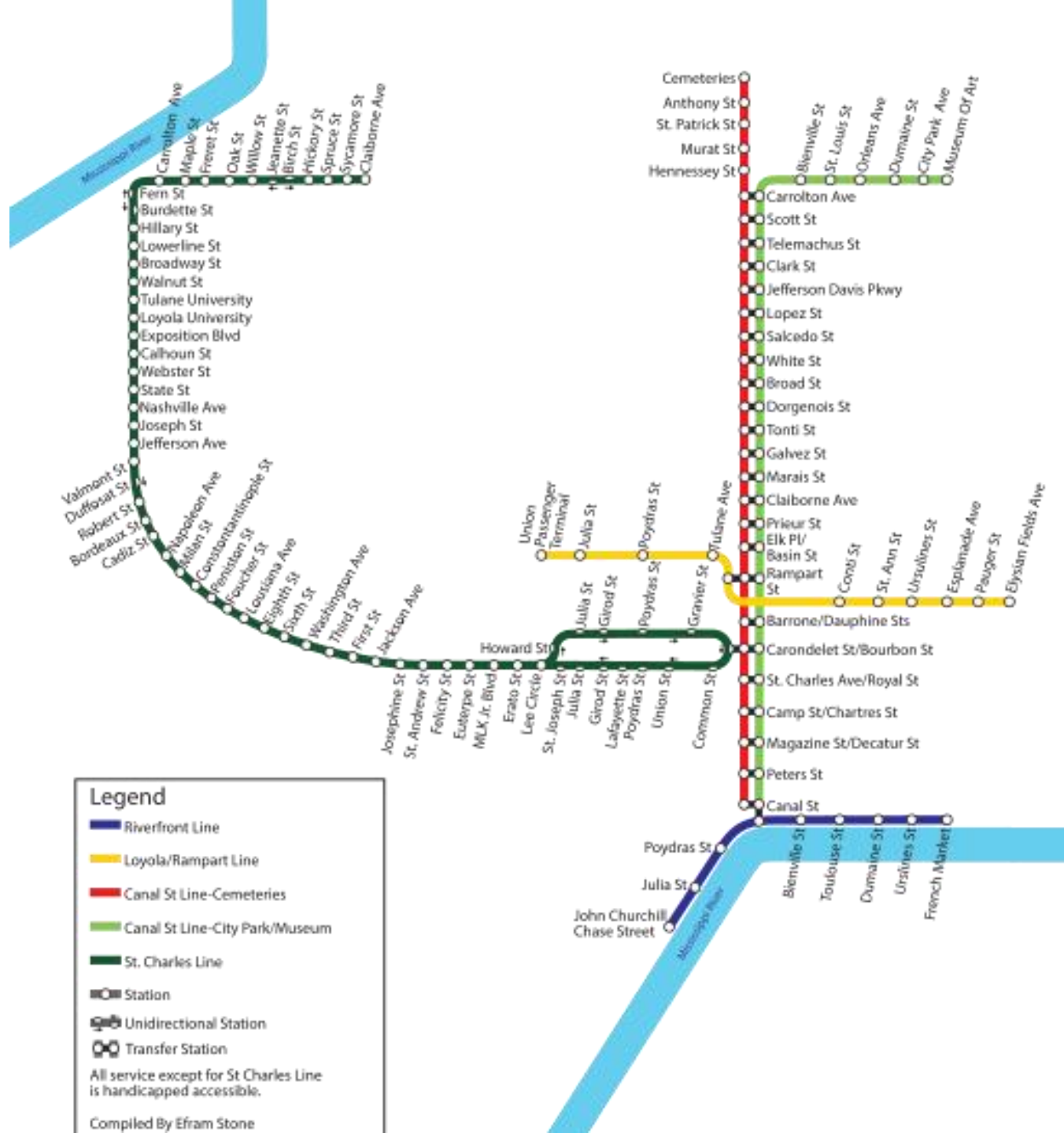
Spørsmål 14

Lake Michigan er den arealmessig største innsjøen som ligger i ett, og kun ett land. **Hvilken innsjø** er den nest største som kun ligger i ett land?

Spørsmål 15

Vivien Leigh vant sin andre Oscar som beste skuespillerinne for hennes tolkning av Blanche DuBois i **hvilken film** fra 1951? Trolig hadde rollefiguren god nytte av dette (redigerte) kartet. Filmen er basert på et skuespill fra 1947.

Legend

- Riverfront Line
- Loyola/Rampart Line
- Canal St Line-Cemeteries
- Canal St Line-City Park/Museum
- St. Charles Line
- Station
- Unidirectional Station
- Transfer Station

All service except for St Charles Line is handicapped accessible.

Compiled By Efram Stone

Spørsmål 16

Hvilken banesyklist, idrettsleder og forretningsmann ble født i Fredrikstad i 1876? Han etablerte en sykkelforretning i Oslo i 1901, som blant annet ble kjent for merket Diamant, og var medstifter av Syklistenes Landsforening i 1947.

Spørsmål 17

Egypt, Libanon, Sudan, Sør-Sudan og Syria bruker pund, mens Jordan bruker dinarer. Felles for alle er at både disse pundene og denne dinaren er delt opp i 100 underenheter med **hva slags benevnelse**, som kommer fra italiensk for «tynn metallplate»?

Spørsmål 18

En bok skrevet av David Nicholls fra 2003 er basert på TV-programmet *University Challenge*, og ble i 2006 filmatisert. I år har historien også blitt satt opp som musikal. **Hva er den engelske tittelen på boka**, som er identisk med en frase på tre ord som gjentas av programlederen gjennom spillet?

Spørsmål 19

Hva het den aboriginske tasmaneren (1834-1905) som ble regnet som den siste som snakket det tasmanske språket Flinders Island lingua franca? Etter at Truganini døde i 1876, hevdet hun å være «den siste tasmaner». I 1899 ble det gjort opptak av at hun sang aboriginske sanger, og dette skal være de eneste eksisterende opptakene av de tasmanske språkene.

Spørsmål 20

Hva heter den nedlagte hoppbakken som var «hjemmebane» for Sigmund, Birger og Asbjørn Ruud? Per Bergerud vant NM i normalbakke her både i 1978 og 1984. Bakken er oppkalt etter en danske født på øya Saaremaa (Øsel) i 1609.

Spørsmål 21

I hvilken indisk by i Uttar Pradesh rev i 1992 en gruppe aktivister ned moskéen Babri Masjid (Baburs moské), fordi den var bygget på stedet der guddommen Rama skal være født? I januar 2024 åpnet statsminister Modi et nytt tempel på stedet, viet til nettopp Rama.

Spørsmål 22

I august 2023 fant man ut at Khazret Sultan med sine 4 643 m ikke er det høyeste fjellet i **hvilket land**? Det «nye» høyeste fjellet heter Alpomish, er 4 668 m høyt, og ligger seks km sør før Khazret Sultan.

Spørsmål 23

Muslimenes «store pilegrimsreise» hajj skal foregå i måneden Hidja, det islamske årets 12. måned. **Hva heter den «lille pilegrimsreisen»**, som kan gjennomføres resten av året?

Spørsmål 24

Hvilken kvinnelig golfer tok gull under årets sommer-OL i Paris og har med det komplett medaljesamling etter å ha tatt bronse og sølv i de to foregående lekene?

Spørsmål 25

Hvilken norsk country-rap-duo fra Indre Østfold vant Spellemannsprisen 2021 i klassene «Årets gjennombrudd» og «Festmusikk»? «Bøgda» (med Stayzman), «Dum i Haue» (med Sandra Lyng) og «Ærbeskær», som vi hører her, er noen av duoens mer populære sanger.

Bildereferanser

Spørsmål 3:

Ukjent fotograf, Public Domain, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pullman_car_exterior.jpg

Spørsmål 11:

Denelson83, Public Domain, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2135567>

Spørsmål 12:

Nasjonalmuseet, CC BY-SA 4.0, https://commons.m.wikimedia.org/wiki/File:Kay_Bojesen_monkey.jpg

Spørsmål 15:

Efram Stone, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:New_Orleans_Streetcar_Map.svg

Spørsmål 19:

Unknown author, Public Domain, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portrait_of_Fanny_Cochrane_Smith.jpg

Spørsmål 21:

Prime Minister's Office (GODL-India), GODL-India, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=144416894>